# Verordening adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Lingewaard 2026

URL: Verordening adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Lingewaard 2022 | Lokale wet- en regelgeving
*Geldend van 01-01-2024 t/m heden*

**Intitulé**
Verordening adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Lingewaard 2026

De raad van de gemeente Lingewaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 juni 2026
gehoord de behandeling tijdens de Politieke Avond d.d. september 2026
gelet op de artikelen 84 en 147 van de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht en artikel 17.9 van de Omgevingswet;

Besluit vast te stellen de volgende verordening:

**Verordening adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Lingewaard 2026**

***Paragraaf 1. Algemene bepalingen***
**Artikel 1. Definities**
In deze verordening wordt verstaan onder:

- college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard;
- commissie: gemeentelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 17.9 van de wet, genaamd commissie Omgevingskwaliteit;
- goede omgevingskwaliteit: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 1.3 van de wet;
- subcommissie: leden van de commissie, aan wie op grond van artikel 9.1 eerste lid ??? van de wet, de advisering is overgelaten over een aanvraag om omgevingsvergunning of over voorbereiding van een andere beschikking onder verantwoordelijkheid van de commissie, met inachtneming van het bepaalde in artikel 17.9, eerste lid, van de wet.
- wet: de Omgevingswet.
- omgevingsplanactiviteit: een activiteit als bedoeld in de Omgevingswet, waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat deze slechts mag worden verricht met een omgevingsvergunning, waaronder in ieder geval wordt begrepen:
  1. een activiteit die in overeenstemming is met het omgevingsplan, maar waarvoor een vergunningplicht geldt;
  2. een activiteit die in strijd is met het omgevingsplan en waarvoor een omgevingsvergunning vereist is om daarvan af te wijken;
  3. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan.

**Artikel 2. Taken en werkzaamheden**

**1.** Er is een commissie die als taak heeft de raad en burgemeester en wethouders te adviseren bij de uitoefening van hun taken en bevoegdheden op grond van de wet met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit en al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Daaronder wordt begrepen; adviseren over ruimtelijke plannen en ontwikkelingen gericht op het bereiken en behouden van een goede omgevingskwaliteit en advisering bij complexe aanvragen voor gemeentelijke monumenten, beschermd stads- en dorpsgezichten en locaties met een hoge cultuurhistorische waarde.
**2.** Ter uitvoering van haar taak:

- **a.** adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over een aanvraag om of een ontwerpbesluit voor een omgevingsvergunning of een wijziging omgevingsplan voor:
  - **1°.** een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument;
  - **2°.** een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een voorbeschermd gemeentelijk monument of een gemeentelijk monument;
  - **3°.** een omgevingsplanactiviteit in geval de commissie in het omgevingsplan als adviseur is aangewezen;
  - **4°.** een andere activiteit in geval burgemeester en wethouders een advies nodig achten met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit;
- **b.** adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over het door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aanwijzen van een onroerende zaak als rijksmonument ingevolge artikel 3.1, tweede lid, van de Erfgoedwet of over het aan een locatie geven van de functie-aanduiding gemeentelijk monument op grond van artikel 4.2, eerste lid, van de wet;
- **c.** adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over het ontwikkelen van beleid inclusief omgevingsvisie, omgevingsplan en maatwerkregels voor de omgevingskwaliteit;
- **d.** adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders in een geval van een verkenning als bedoeld in artikel 5.48, tweede lid, van de wet en in andere gevallen waarin burgemeester en wethouders een advies nodig achten in verband met een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving;
- **e.** informeert en begeleidt de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders planindieners en ontwerpers gedurende het ontwerpproces;
- **f.** voert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders vooroverleg met planindieners over een in te dienen aanvraag om een omgevingsvergunning;
- **g.** Adviseert de commissie op verzoek van burgemeester en wethouders over het stellen van maatwerkvoorschriften in verband met het uiterlijk van bouwwerken, de zorg voor cultureel erfgoed [en werelderfgoed] en andere zaken die de omgevingskwaliteit betreffen;

***Paragraaf 3. Aanwijzing van besluiten waarover verplicht advies moet worden gevraagd***

**Artikel 3. Verplichte advisering**

Burgemeester en wethouders winnen advies van de commissie in omtrent een te nemen beslissing als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a, onderdelen 1°tot en met 3°, en onder b.

***Paragraaf 4. Samenstelling en inrichting***

**Artikel 4. Samenstelling**

- **1.** De commissie bestaat uit tenminste vijf leden. De raad kan daarnaast plaatsvervangers benoemen die hen bij afwezigheid kunnen vervangen.
- **2.** De leden en de plaatsvervangers worden benoemd op persoonlijke titel op grond van de professionele deskundigheid die nodig is voor de advisering, alsmede op grond van maatschappelijke kennis en ervaring.
- **3.** De commissie telt gelet op artikel 17.9, eerste lid, van de wet enkele leden deskundig op het gebied van de monumentenzorg.
- **4.** De disciplines die de leden in gezamenlijkheid vertegenwoordigen zijn: de disciplines landschap, stedenbouw, architectuur, erfgoed en (duurzame) monumentenzorg.
- **5.** De leden en de plaatsvervangers zijn niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur.

**Artikel 5. Benoeming**

- **1.** De gemeenteraad benoemt de commissieleden op grond van artikel 17.9 Omgevingswet. De organisatie en uitvoering van de advisering door de commissie wordt opgedragen aan het Gelders Genootschap.
- **2.** Het Gelders Genootschap draagt individuele deskundige leden voor ter benoeming door de raad.
- **3.** De leden en de plaatsvervangers kunnen voor een termijn van ten hoogste drie jaar worden benoemd.
- **4.** Herbenoeming van leden kan tweemaal voor ten hoogste drie jaar plaatsvinden. Dit is niet van toepassing op de plaatsvervangers.
- **5.** Afgetreden leden zijn één jaar na hun aftreden weer benoembaar.
- **6.** De leden en hun plaatsvervangers worden in functie benoemd.
- **7.** De leden worden op eigen aanvraag ontslagen. Zij kunnen voorts door burgemeester en wethouders worden geschorst en door de raad worden ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.

**Artikel 6. Ondersteuning van de commissie**

- **1.** De Omgevingsdienst Groene Metropool draagt zorg voor de verslaglegging van de vergaderingen van de commissie.
- **2.** De Omgevingsdienst Groene Metropool stelt de agenda voor de vergadering van de commissies op.
- **3.** Het Gelders Genootschap stelt de uit te brengen adviezen op en deelt deze met de gemeente of college of raad.
- **4.** De secretaris van de commissie of een subcommissie kan worden ondersteund door ambtelijke medewerkers, die voor hun werkzaamheden voor de commissie uitsluitend verantwoording schuldig zijn aan de secretaris van de commissie of de betreffende subcommissie.

***Paragraaf 5. Advisering en standpuntbepaling***

**Artikel 7. Adviestermijn**

- **1.** Burgemeester en wethouders kunnen aangeven binnen welke termijn een advies wordt verwacht.
- **2.** In geval burgemeester en wethouders geen termijn hebben gesteld brengt de commissie advies uit binnen een termijn van twee weken.

**Artikel 8. Beraadslaging en standpuntbepaling**

- **1.** De vergaderingen waarin een of meer adviezen over aanvragen om omgevingsvergunning door of namens de commissie worden vastgesteld zijn openbaar. De agenda voor de vergadering van de commissie wordt tijdig op een geschikte wijze gepubliceerd door de gemeente. Indien burgemeester en wethouders – al dan niet op verzoek van de aanvrager – een verzoek doen tot niet-openbare behandeling, dan dienen burgemeester en wethouders daaraan klemmende redenen op grond van Woo artikel **5.1 en 5.2** ten grondslag te leggen. De openbaarheid geldt zowel voor de beraadslagingen, de beoordeling als de adviezen.
- **2.** Belanghebbenden hebben in toelichtende zin spreekrecht in door de commissie gehouden openbare vergaderingen. Tijdens de beraadslagingen is er geen spreekrecht.
- **3.** Over de uit te brengen adviezen wordt niet besloten dan in aanwezigheid van ten minste drie leden. Over een advies over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument wordt niet besloten dan in aanwezigheid van ten minste twee leden met deskundigheid op het gebied van de monumentenzorg.
- **4.** Leden die als opdrachtgever, ontwerper of anderszins betrokken zijn bij de uitvoering van een activiteit waarvoor een aanvraag is gedaan waarover de commissie adviseert, onthouden zich van medewerking aan het desbetreffende advies en zijn tijdens de behandeling van en de besluitvorming over het advies niet in de vergadering aanwezig.
- **5.** De geheimhoudingsplicht als bedoeld in artikel 2:5, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing op de commissie en de daarvoor werkzame personen.

**Artikel 9. Afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie**

- 1. De commissie kan onverminderd het bepaalde in artikel 17.9, eerste lid, van de wet de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning of over de voorbereiding van een andere beschikking onder verantwoordelijkheid van de commissie overlaten aan een of meer daartoe aangewezen leden, of een subcommissie.
- 2. De advisering ten aanzien van flitsvergunningen (definitie opnemen in begrippenlijst) vindt plaats door de ambtelijk secretaris van de Omgevingsdienst Groene Metropool en tevens deskundige op het gebied van omgevingskwaliteit op basis van de uitgangspunten en beleidsrichtlijnen in de Gids Ruimtelijke Kwaliteit of in het omgevingsplan

**Artikel 10. Adviseurs**

- **1.** De commissie kan zich voor het inwinnen van inlichtingen wenden tot daartoe door burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren.
- **2.** De commissie kan zich doen bijstaan door externe adviseurs, met specifieke expertise, voor zover dat voor de vervulling van haar taak nodig is.**3.** De in het eerste en tweede lid bedoelde personen kunnen op uitnodiging van de commissie als adviseur deelnemen aan de beraadslagingen.

**Artikel 11. Verwerking van het advies**

- **1.** Burgemeester en wethouders kunnen eenmaal per activiteit een second opinion inwinnen bij een commissie buiten het adviesgebied van het Gelders Genootschap en nemen hiervoor contact op met de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit.
- **2.** Alvorens een second opinion te vragen, biedt het college eerst de vaste commissie de mogelijkheid tot heroverweging van het eerder uitgebrachte advies. Indien daarna alsnog een second opinion wordt gevraagd, stelt het college de commissie van het voornemen tot het plaatsen van die opdracht voor een second opinion op de hoogte.
- **3.** In geval burgemeester en wethouders een beschikking geven in afwijking van het door de commissie uitgebrachte advies verzenden zij een afschrift van die beschikking aan de commissie.

***Paragraaf 6. Werkwijze***

**Artikel 12. Reglement van orde**

- **1.** De commissie stelt haar werkwijze binnen de kaders van deze verordening nader vast in een reglement van orde.
- **2.** In het reglement van orde komt ten minste aan de orde:
    - **a.** de werkwijze bij de advisering zoals genoemd in artikel 2, tweede lid, onder a, b, en c;
    - **b.** de inrichting van het vooroverleg zoals genoemd in artikel 2, tweede lid, onder f;
    - **c.** de wijze waarop de agenda openbaar wordt gemaakt en belanghebbenden worden uitgenodigd;
    - **d.** het vereiste quorum voor een besluitvormende vergadering, de vergaderorde en orde van de beraadslaging, waarbij er een onderscheid wordt aangebracht tussen de toelichtende fase waarin het spreekrecht wordt uitgeoefend en de beraadslagingen;
    - **e.** de notulering en dossiervorming;
    - **f.** de wijze waarop de adviezen openbaar worden gemaakt;
    - **g.** de instelling van subcommissies;
    - **h.** de werkwijze bij afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie als bedoeld in artikel 9;
    - **i.** de selectie en voordracht van kandidaat-leden;
    - **j.** de werkwijze ingeval van online vergaderen.
- **3.** Burgemeester en wethouders dragen zorg voor bekendmaking van het door de commissie vastgestelde reglement van orde in het gemeenteblad.

**Artikel 13. Relatie met andere adviseurs**

Bij het aanstellen van een supervisor, een kwaliteitsteam of een andere adviseur op het gebied van de omgevingskwaliteit, niet zijnde een lid of een adviseur van de commissie dragen burgemeester en

wethouders zorg voor een goede afstemming tussen de werkzaamheden van deze adviseur en de commissie.

**Artikel 14. Vergoeding**

- **1.** Het Gelders Genootschap ontvangt een vergoeding voor de advisering en de inzet van de leden van de commissie en de adviseurs als bedoeld in artikel 10, tweede lid.
- **2.** De voorzitter, voor zover deze is geworven door de gemeente, ontvangt de vergoeding rechtstreeks via de gemeente.

***Paragraaf 7. Jaarverslag***

**Artikel 15. Jaarverslag**

- **1.** De commissie brengt jaarlijks voor 1 juni verslag als bedoeld in artikel 17.9, zesde lid, van de wet uit van haar werkzaamheden in het voorafgaande kalenderjaar.
- **2.** In het jaarverslag komt ten minste aan de orde:
    - **a.** de wijze waarop toepassing is gegeven aan de kaders als bedoeld in artikel 17.9, derde lid, van de wet;
    - **b.** de wijze waarop uitwerking is gegeven aan de openbaarheid van vergaderen;
    - **c.** de verrichte werkzaamheden en de wijze waarop de commissie de welstandscriteria heeft toegepast.
    - **d.** een overzicht van ruimtelijke initiatieven waarop de commissie heeft geadviseerd.

***Paragraaf 8. Overgangs- en slotbepalingen***

**Artikel 16. Intrekken oude regeling**De Verordening adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Lingewaard 2022 wordt ingetrokken gelijktijdig met de inwerkingtreding van de deze verordening.

**Artikel 17. Inwerkingtreding en citeertitel**

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na de dag van bekendmaking onder gelijktijdige intrekking van de Verordening adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Lingewaard 2022.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening adviescommissie Omgevingskwaliteit gemeente Lingewaard 2026.

# Toelichting

**Hieronder volgt een artikelsgewijze toelichting.**

**Artikel 1. Definities**

*Commissie*

Dit is de gemeentelijke adviescommissie op grond van artikel 17.9 van de wet.

*Goede omgevingskwaliteit*

"Een goede omgevingskwaliteit" is naast veiligheid en gezondheid opgenomen in de maatschappelijke doelstelling van de wet (artikel 1.3 van de wet). Dit geeft aan dat aspecten als cultureel erfgoed, architectonische kwaliteit van bouwwerken, stedenbouwkundige kwaliteit en kwaliteit van natuur en landschap belangrijk zijn. Het gaat daarbij zowel om de menselijke beleving van de fysieke leefomgeving als om de waarden die de maatschappij toekent aan de identiteit van gebieden (Kamerstukken II 2013-2014, 33962, nr. 3).

De gemeente heeft de plicht de zorg voor de omgevingskwaliteit zelf in te vullen, inclusief het adviesstelsel op het gebied van de omgevingskwaliteit. Burgers kunnen, wanneer geen concrete gedragsbepalingen voorhanden zijn of deze niet toereikend blijken, ten aanzien van de het doel van een goede omgevingskwaliteit een beroep doen op de algemene zorgplicht.

*Subcommissie*
De commissie kan de advisering over een aanvraag om omgevingsvergunning of over voorbereiding van een andere beschikking ‘onder verantwoordelijkheid van de commissie’ overlaten aan één of meer leden (artikel 9 Verordening). Dit met inachtneming van het bepaalde in artikel 17.9, eerste lid, van de wet.
De bedoeling is om de bestaande werkwijze zo veel mogelijk te continueren. In de huidige situatie werkt de commissie o.a. met een ‘kleine commissie’. De ‘kleine commissie is een voorbeeld van een subcommissie. Een subcommissie adviseert ‘onder verantwoordelijkheid van de commissie’.

**Artikel 2. Taak en werkzaamheden**
*Eerste lid*
Dit lid beschrijft de adviestaak in algemene zin: het adviseren van de raad en het college van burgemeester en wethouders (hierna: college) op het gebied van de omgevingskwaliteit als bedoeld in artikel 1.3 van de wet. De commissie adviseert dus niet over andere aspecten van de fysieke leefomgeving, zoals een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. De commissie geeft ook voorlichting over de doelstelling van een goede omgevingskwaliteit en over de werkzaamheden van de commissie zelf. De commissie baseert de voorlichting (net als haar concrete adviezen) op de vastgestelde beleidskaders (zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de beleidsregels over het uiterlijk van bouwwerken, bedoeld in artikel 4.19 van de wet).

*Tweede lid*
*Onderdeel a*
Dit betreft de advisering over aanvragen om een omgevingsvergunning of de advisering over een ontwerpbesluit als het college geen bevoegd gezag is. De commissie adviseert op verzoek van het college over een aanvraag voor:
*1˚. een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument*
De wet definieert een rijksmonumentenactiviteit als volgt:
“een activiteit inhoudende het slopen, verstoren, verplaatsen of wijzigen van een rijksmonument of een voorbeschermd rijksmonument of het herstellen of gebruiken daarvan waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht”.
De commissie adviseert niet over aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot archeologische rijksmonumenten. De commissie brengt advies uit met het oog op het behoud van cultureel erfgoed. Uitgangspunten daarbij zijn:

- het voorkomen van ontsiering, beschadiging of sloop van monumenten en archeologische monumenten;
- het voorkomen van verplaatsing van monumenten of een deel daarvan, tenzij dit dringend is vereist is voor het behoud van die monumenten;
- het bevorderen van het gebruik van monumenten, zo nodig door wijziging van die monumenten, rekening houdend met de monumentale waarden; en
- het conserveren en in stand houden van archeologische monumenten, bij voorkeur in situ.

Dit volgt uit artikel 8.80 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) dat de beoordelingsregels voor de rijksmonumentenactiviteit bevat.

Voor rijksmonumentenactiviteiten met betrekking tot archeologische rijksmonumenten is de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: de Minister van OCW) aangewezen als advies- en instemmingsorgaan in de gevallen dat het college het bevoegd gezag is. Dit in verband met zijn verantwoordelijkheid voor de archeologische rijksmonumenten en met het landelijk overzicht en de vereiste specialistische kennis en ervaring die aanwezig zijn bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Ook is de Minister van OCW (mede) bevoegd tot toezicht en handhaving waar het gaat om archeologische rijksmonumenten. Behoud in situ (in de bodem) is hierbij het uitgangspunt.

De gemeenten spelen desalniettemin in de archeologie een cruciale rol. De afweging om archeologische monumenten in situ (in de bodem) dan wel ex situ (door ze op te graven) te behouden, wordt meestal door de gemeente gemaakt in het kader van het opstellen van het omgevingsplan en de belangenafweging bij de specifieke omgevingsplanactiviteiten waaraan een archeologische onderzoeksplicht is gekoppeld. De

gemeente is op grond van artikel 5.130 van het Bkl verplicht om bij het opstellen van het omgevingsplan rekening te houden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, waaronder (aantoonbaar te verwachten) archeologische monumenten. Daarbij kan de (aantoonbaar te verwachten) aanwezigheid van archeologische monumenten van invloed zijn op onder meer de toedeling van functies aan locaties – bijvoorbeeld de keuze om geen parkeergarage toe te staan op een locatie met hoge archeologische waarde – of op de inhoud van in het omgevingsplan op te nemen beschermende regels of beoordelingsregels. De commissie kan hierover op grond van de andere onderdelen van dit artikel adviseren.
Voor als gemeentelijk monument beschermde archeologische monumenten is de commissie wel het aangewezen adviesorgaan.

*2°. een omgevingsplanactiviteit die betrekking heeft op een voorbeschermd gemeentelijk monument of een gemeentelijk monument*
De bescherming van monumenten of archeologische monumenten als gemeentelijk monument gebeurt door aan het monument of archeologisch monument in het omgevingsplan de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven. Met een voorbereidingsbesluit kan voorbescherming worden geboden aan een locatie waarvoor wordt overwogen deze de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven.

*Overgangsrecht gemeentelijke monumenten*
Het overgangsrecht in de wet en het Invoeringsbesluit Omgevingswet regelt dat er bij het in werking treden van de wet een vergunningplicht geldt voor activiteiten met betrekking tot gemeentelijke monumenten en voorbeschermde gemeentelijke monumenten die nog op grond van de Erfgoedverordening gemeente Lingewaard 2019 zijn aangewezen. De regels uit die verordening blijven gelden tot het moment dat dit onderwerp in het nieuwe deel van het omgevingsplan is geregeld. Dit volgt uit de artikelen 22.4 en 22.8 van de wet en artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet in samenhang met artikel 22.2 van het omgevingsplan (bruidsschat). De in de Erfgoedverordening gemeente Lingewaard 2019 opgenomen vergunningplicht geldt als een verbod op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de wet om zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten.

*3°. een omgevingsplanactiviteit in geval de commissie in het omgevingsplan als adviseur is aangewezen*
De raad kan op grond van artikel 16.15, tweede lid, van de wet in het nieuwe deel van het omgevingsplan bepalen in welke gevallen een advies verplicht is. Dit kan per gebied of per type activiteit of bouwwerk verschillen. Zolang nog geen gevallen zijn aangewezen, zet het college het bestaande beleid met betrekking tot het vragen van commissieadvies voort.

Omdat het omgevingsplan ook bij een projectbesluit of een voorbereidingsbesluit kan worden gewijzigd, brengt dit mee dat ook Gedeputeerde Staten, het dagelijks bestuur van het Waterschap en de Minister van OCW de commissie als adviseur in het omgevingsplan kunnen aanwijzen. Regels over de aanwijzing van de commissie als adviseur kunnen ook onderdeel zijn van de voorbeschermingsregels waarmee een voorbereidingsbesluit het omgevingsplan wijzigt. Overigens betekent dit niet dat de commissie daarmee ook formeel adviesorgaan van die andere bestuursorganen wordt. Als het college geen bevoegd gezag is voor de aanvraag om een omgevingsvergunning maar adviseur, is de commissie ook adviseur en richt het advies van de commissie zich tot het college in plaats van het bevoegd gezag (artikel 4.22 van het Omgevingsbesluit).

*4°. een andere activiteit in geval burgemeester en wethouders een advies nodig achten met het oog op het bereiken en in stand houden van een goede omgevingskwaliteit*
Dit onderdeel is gelijkwaardig aan de huidige zogenoemde “kan-bepaling” over de welstandsadvisering in artikel 6.2, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht. Het college kan – voor zover dat in het omgevingsplan niet anders is geregeld – op grond daarvan zelf bepalen of zij een advies inwinnen bij de commissie.
*De beoordeling van de omgevingsplanactiviteit bouwen door de commissie*
Bij het beoordelen van een bouwplan volgt de commissie de beoordelingsregels die in het omgevingsplan staan. De beoordelingsregels geven aan onder welke voorwaarden de vergunning kan worden verleend of geweigerd. Het gaat hierbij om regels over het bouwwerk zelf als wel zijn relatie tot de omgeving en de te

verwachten ontwikkeling daarvan. Bijvoorbeeld de bouwhoogte, de bouwmassa, het maximale bebouwingsoppervlak, de aanwijzing van bouwvlakken, de situering op de bouwvlakken, de karakteristiek van de bebouwing, en het uiterlijk van bouwwerken zoals vastgelegd in de beleidsnota.
De wet biedt de gemeente een kans om te zorgen voor een betere inbedding en aansluiting van welstandsaspecten binnen het ruimtelijke kwaliteitsbeleid. Het streven naar een goede omgevingskwaliteit als bedoeld in artikel 1.3 van de wet is daarbij het overkoepelende doel. Daarom is de advisering niet beperkt tot ingrepen aan beschermde monumenten en het uiterlijk van bouwwerken. De commissie adviseert zowel over de toepassing van de regels in het omgevingsplan zelf (zoals de mogelijkheid tot “binnenplanse” afwijkingen), als over de toepassing van de beleidsregels over het uiterlijk van bouwwerken. Dit gebeurt vanuit het doel van een goede omgevingskwaliteit.

*Onderdeel b*
De Minister van OCW vraagt ingevolge de Erfgoedwet altijd advies aan het college van de gemeente waar een monument of archeologisch monument zich bevindt, alvorens te besluiten het aan te wijzen als rijksmonument. In dat geval is de commissie adviseur van het college. De commissie is ook adviseur in geval het college het voornemen heeft een monument of archeologisch monument aan te wijzen als gemeentelijk monument (door de locatie de functie-aanduiding gemeentelijk monument te geven).

*Onderdeel c*
Dit onderdeel geeft invulling aan de mogelijkheid als bedoeld in artikel 17.9, tweede lid, van de wet om de commissie in te schakelen bij het ontwikkelen van beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Zoals hierboven vermeld gaat het uitsluitend om beleid op het gebied van de omgevingskwaliteit.

*Onderdeel d*
*Dit onderdeel betreft de opgavegerichte advisering in verband met een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave.*
*In geval van een verkenning in het kader van een projectprocedure of projectbesluit als bedoeld in artikel 5.48, tweede lid, van de wet onderzoekt het bevoegd gezag de mogelijke oplossingen voor een opgave. Door de verkenning kan het bevoegd gezag inzichten verkrijgen in:*

- *de aard van de opgave,*
- *de relevante ontwikkelingen voor de fysieke leefomgeving, en*
- *de mogelijke oplossingen voor die opgave. Hieronder vallen ook de oplossingen die anderen aandragen en waarvan het bevoegd gezag na beoordeling ervan besluit deze mee te nemen in de verkenning.*

*Burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen van het Rijk en de provincie die een mogelijke oplossing hebben aangedragen, kunnen aan het college vragen een deskundige instantie als de commissie over hun oplossing te raadplegen. Het college kan ook zelf advies vragen over de aangedragen oplossingen voor de opgave.*
*De laatste zinsnede van dit onderdeel geeft aan dat ook als er geen sprake is van een projectprocedure of projectbesluit het college aan de commissie advies kan vragen in het kader van een verkenning van een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving.*
*Onderdeel e*
*Dit onderdeel betreft de ontwerpgerichte advisering. Deze taak heeft geen betrekking op het adviseren over door het college op aanvraag te nemen besluiten, maar op het informeren en begeleiden van planindieners en ontwerpers gedurende het ontwerpproces, met het doel een hoogstaande stedenbouwkundige en architectonische kwaliteit te bereiken. Dit onderdeel biedt de mogelijkheid om in een specifiek geval de commissie of een lid van de commissie te belasten met of te betrekken bij deze taak.*
*Onderdeel f*
*Het belang van een goed vooroverleg neemt onder de Omgevingswet toe. Een goed vooroverleg draagt bij aan een snel, transparant en volledig advies. Het is van belang dat hier een goede afweging wordt gemaakt, zodat de omgevingskwaliteit is geborgd. Dit advies draagt bij aan een zorgvuldige omgevingsvergunningaanvraag of wijziging omgevingsplan.*

*Indien er bij een ruimtelijk initiatief sprake is van een gemeentelijk monument of een rijksmonument (zie Paragraaf 1, artikel 2, lid 1 en 2) is eerst advies nodig van de commissie omgevingskwaliteit.*
*Indien er bij een ruimtelijk initiatief geen sprake is van een rijks- of gemeentelijk monument kan de huidige werkwijze (mandaat) worden doorgezet*
*Onderdeel g*
*In dit onderdeel is bepaald dat de commissie ook adviseur kan zijn bij het stellen van maatwerkvoorschriften in verband met het uiterlijk van bouwwerken, de zorg voor cultureel erfgoed en werelderfgoed en andere zaken die de omgevingskwaliteit betreffen.*
*De aanschrijvingsbevoegdheid als bedoeld in artikel 13a van de Woningwet in geval van een bouwwerk dat in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand, is opgenomen in de bruidsschat als bedoeld in artikel 7.1 van het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Dit in de vorm van een bevoegdheid tot stellen van maatwerkvoorschriften (zie artikel 22.7 in samenhang met artikel 22.4 van het tijdelijke deel van het omgevingsplan).*
*De specifieke zorgplicht voor rijksmonumenten verplicht initiatiefnemers om maatregelen te nemen om het beschadigen of vernielen van ( voorbeschermde ) rijksmonumenten te voorkomen. Een activiteit hoeft daarbij niet gericht te zijn op een rijksmonument. Het is voldoende dat een activiteit in de fysieke leefomgeving effect heeft op dat rijksmonument. Een voorbeeld hiervan is het bouwen van een tunnel, waardoor een rijksmonument kan verzakken. De regels voor de specifieke zorgplicht staan in hoofdstuk 13 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De gemeente kan op grond daarvan maatwerkvoorschriften opleggen.*

**Artikel 3. Verplichte adviezen**
Dit artikel sluit aan op de verplichte adviezen op grond van artikel 17.9 van de wet en het op grond van de geldende Erfgoedverordening gemeente Lingewaard verplichte advies bij gemeentelijke monumenten.

**Artikel 4. Samenstelling**
*Eerste lid*
Dit lid geeft invulling aan artikel 17.7, eerste lid, van de wet, waarin is bepaald dat de raad het aantal leden vaststelt. *Er kunnen ook plaatsvervangers worden benoemd, zodat de commissie ook kan functioneren wanneer één of meer vaste leden zijn verhinderd.*
*Tweede lid*
Dit lid geeft aan dat de leden als deskundigen en dus op persoonlijke titel en op grond van hun persoonlijke kwalificaties worden benoemd. Hun lidmaatschap is niet afhankelijk van het bekleden van een bepaalde functie of het hebben van een bepaalde hoedanigheid. De leden vertegenwoordigen geen bijzondere belangen. Dat betekent bijvoorbeeld dat belangenorganisaties op het gebied van de omgevingskwaliteit geen vertegenwoordigers in de commissie hebben. De leden zullen hun functie onafhankelijk dienen uit te oefenen. Daartegenover staat dat benoeming niet achterwege zal blijven enkel vanwege het lidmaatschap van een bepaalde groepering of het bekleden van een bepaalde bestuurlijke of maatschappelijke functie. Daarnaast beschikken de leden over inzicht in maatschappelijke verhoudingen op grond van maatschappelijke kennis en ervaring.
*Vierde en vijfde lid*
Deze leden zien toe op de deskundigheidsgebieden die in de commissie vertegenwoordigd moeten zijn. De wet schrijft voor dat binnen de commissie enkele leden deskundig dienen te zijn op het gebied van de monumentenzorg, en dat die in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument. Volgens de Memorie van toelichting dient de commissie ten minste over deskundigheid op het gebied van cultuurhistorie, bouw- en architectuurhistorie, restauratiearchitectuur, landschap en stedenbouw te beschikken (Kamerstukken II 2014-2015, 33962 nr. 3, p. 581). In aanvulling hierop is de deskundigheid aangevuld met ‘erfgoed’. Het is mogelijk dat één persoon meerdere disciplines in zich verenigt.
*Zesde lid*
*Dit lid zorgt voor een aanscherping van de wettelijke eis van onafhankelijkheid ten opzichte van het gemeentebestuur. Artikel 17.8 van de wet stelt slechts als eis, dat de leden van het gemeentebestuur geen lid zijn van een gemeentelijk adviesorgaan.*

**Artikel 5. Benoeming**

*Eerste lid*

In het eerste lid is expliciet aangegeven dat de gemeenteraad de commissieleden benoemt, zoals in artikel 17.9 van de wet ook aangegeven. In dit lid is verder geregeld dat de raad de organisatie en uitvoering van de advisering door de commissie opdraagt aan het Gelders Genootschap.

*Tweede lid*

Dit lid regelt dat het Gelders Genootschap individuele deskundige leden ter benoeming voordraagt aan de raad.

*Derde tot en met vijfde lid*

Deze leden hebben betrekking op de benoemingstermijn als bedoeld in artikel 17.7, eerste lid, van de wet. Het derde lid regelt de benoeming voor de eerste termijn. Het vierde lid ziet toe op de herbenoeming. De regels voor de herbenoeming zijn logischerwijs alleen van toepassing op de leden, niet op hun plaatsvervangers. In het vijfde lid is de mogelijkheid opgenomen om leden 1 jaar na hun aftreden opnieuw te benoemen.

De vraag kan worden gesteld of het benoemen van leden en instellen van de commissie een bevoegdheid is die gemandateerd kan worden aan het college. Mandaatverlening is niet geoorloofd indien de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet. In dit geval is het de vraag of de aard van de bevoegdheid zich verzet tegen mandaatverlening als bedoeld in artikel 10:3, tweede lid, onder b, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Onder de Woningwet is overwogen dat de raad een centrale rol moest spelen in het welstandstoezicht, mandatering was daarom niet mogelijk. Uit de toelichting bij artikel 17.7 van de wet volgt dat “in navolging van de bestaande regeling voor de welstandscommissie (..) die bevoegdheid is neergelegd bij de gemeenteraad.” (Kamerstukken II, 2013-2014, 33962, nr. 3, p. 580). Op grond daarvan mag worden aangenomen dat de aard van de bevoegdheid zich tegen mandatering aan het college verzet.

*Zesde lid*

Dit lid geeft aan dat leden en hun plaatsvervangers in functie worden benoemd.

*Zevende lid*

Dit lid regelt schorsing en ontslag. De wet bepaalt dat de raad de leden benoemt en ontslaat (artikel 17.7, tweede lid, van de wet). Het is vanzelfsprekend dat leden op eigen aanvraag worden ontslagen. Zij kunnen verder worden geschorst en ontslagen wegens ongeschiktheid, onbekwaamheid of op andere zwaarwegende gronden.

**Artikel 6. Ondersteuning van de commissie**

*Eerste en tweede lid*

Ingevolge het eerste lid wordt de commissie bijgestaan door een secretariaat dat berust bij het Gelders Genootschap of bij de gemeente Lingewaard of de Omgevingsdienst Groene Metropool. In de huidige situatie berust het secretariaat bij de Omgevingsdienst Groene Metropool. Door de bepaling op deze wijze te redigeren biedt het de mogelijkheid indien om wat voor reden dan ook het secretariaat wijzigt dit niet direct een wijziging van de verordening met zich meebrengt. Het tweede lid borgt dat het secretariaat slechts door de belangen van de commissie wordt geleid.

*Derde lid*

Ingevolge het derde lid kan het secretariaat van een subcommissie berusten bij de gemeente Lingewaard of de Omgevingsdienst Groene Metropool.In de huidige situatie berust het secretariaat bij de Omgevingsdienst Groene Metropool . In het Reglement van Orde wordt de instelling en werkwijze van subcommissies nader uitgewerkt (zie artikel 12).

*Vierde lid*

Conform de bestaande praktijk is geregeld dat de secretaris van de commissie of een subcommissie kan worden ondersteund door ambtelijke medewerkers. Deze medewerkers zijn voor hun werkzaamheden voor de commissie uitsluitend verantwoording schuldig aan de secretaris van de commissie of de betreffende subcommissie.

**Artikel 7. Adviestermijn**

In de wet is geen termijn gesteld waar binnen de commissie moet adviseren. Daarom kan het college op grond van het eerste lid aangeven binnen welke termijn een advies wordt verwacht. Deze termijn mag volgens artikel 3:6 van de Awb niet zodanig kort zijn, dat de commissie zijn taak niet meer kan vervullen. In het tweede lid is bepaald dat het college ook kan afzien van het stellen van een termijn. In dat geval geldt een termijn van twee weken. Die is gelijk aan de termijn die in het voormalige Reglement van Orde van orde (dat gold tot inwerkingtreding van de wet) was opgenomen voor een advies op een aanvraag voor een omgevingsvergunning.
Indien geen advies wordt uitgebracht binnen de genoemde adviestermijn, staat dit de besluitvorming door het college niet in de weg (artikel 3:6, tweede lid, van de Awb).

**Artikel 8. Beraadslaging en standpuntbepaling**
*Eerste lid*
Dit lid is een nadere regeling van uitwerking van de wettelijke eis van openbaarheid als bedoeld in artikel 17.9, vijfde lid, van de wet.
*Tweede lid*
Uit artikel 4:7 van de Awb volgt de beperkte verplichting dat de mogelijkheid tot toelichting van een plan ten overstaan van de commissie dient te worden geboden aan de aanvrager van de omgevingsvergunning. Daarnaast hebben andere belanghebbenden spreekrecht. De kring van spreekgerechtigden is beperkt tot belanghebbenden (als bedoeld in artikel 1:2 van de Awb). Daarmee wordt voorkomen dat allerlei personen tijdens de vergadering van de commissie kunnen inspreken, terwijl die in een eventuele rechterlijke procedure tegen de omgevingsvergunning voor het bouwen geen recht van spreken hebben omdat zij geen belanghebbenden zijn.
Het spreekrecht is van invloed op het tijdstip waarop de vergadering van de commissie wordt aangekondigd. Dat tijdstip moet dan zodanig worden gekozen dat eventuele sprekers voldoende tijd hebben om zich op de vergadering voor te bereiden. De regeling van dit spreekrecht wordt opgenomen in het reglement van orde (zie artikel 12).
De verplichting tot openbaar vergaderen heeft betrekking op de vergaderingen waarin het advies op de aanvraag voor een omgevingsvergunning of op een voorgenomen beschikking formeel wordt vastgesteld. Het is niet verplicht voor informeel vooroverleg of bij de beleidsgerichte, opgavegerichte of ontwerpgerichte advisering. De potentiële initiatiefnemer kan in het stadium van vooroverleg gebaat zijn met beslotenheid. Openbaarheid zou dan remmend op het vooroverleg kunnen werken, terwijl uit oogpunt van de korte planprocedure vooroverleg stimulering verdient.
*Derde lid*
Dit lid ziet erop toe dat in de vergadering voldoende leden aanwezig zijn, zodat een deskundig oordeel kan worden gevormd. Het borgt ook de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet).
*Vierde lid*
Met deze bepaling wordt verstrengeling van belangen tegengegaan.
*Vijfde lid*
Dit lid verwijst naar de Awb die uitvoerders van wetten een geheimhoudingsplicht oplegt ten aanzien van gegevens waarvan zij het vertrouwelijke karakter kennen of redelijkerwijs moeten vermoeden. Op grond van artikel 2:5, tweede lid, van de Awb is de plicht tot geheimhouding ook van toepassing op instellingen die een wettelijke taak uitvoeren. Daaronder vallen ook adviesorganen. Dit lid plaatst buiten twijfel dat de geheimhoudingsplicht ook op de commissie en de daarvoor werkzame personen van toepassing is.

**Artikel 9. Afdoening onder verantwoordelijkheid van de commissie**
Dit artikel geeft de mogelijkheid om de advisering namens de commissie over te laten aan een of meer leden, al dan niet in een vaste samenstelling als subcommissie. De commissie blijft verantwoordelijk voor het advies. Een goede omschrijving van de volmacht is nodig om aan het advies een doorslaggevende betekenis toe te kennen. Dit kan worden opgenomen in het reglement van orde (artikel 12). Daarbij moet wel rekening worden gehouden met de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de

monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet).
De commissie kan ervoor kiezen de volmacht te beperken tot de plannen met relatief geringe ruimtelijke betekenis, of plannen waar gelet op meer dan één vergelijkbare vallen de mening van de commissie als bekend mag worden verondersteld. Een ruimere volmacht is mogelijk indien de betrokken leden of de subcommissies volledig beschikken over de professionele deskundigheid die in een specifiek geval nodig is voor de advisering (bijvoorbeeld deskundig op het gebied van cultuurhistorie, bouw- en architectuurhistorie, restauratiearchitectuur, landschap, stedenbouw, architectuur, erfgoed en archeologische monumentenzorg). Ook hier blijft gelden de wettelijke eis dat enkele leden die deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg in ieder geval worden betrokken bij de advisering over een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit (artikel 17.9, eerste lid, van de wet).

**Artikel 10. Adviseurs**
Dit artikel geeft de commissie de bevoegdheid zich ten behoeve van de advisering te laten voorlichten door ambtenaren (eerste lid) of door externe deskundigen (tweede lid). Een ambtenaar of een andere deskundige kan ingevolge het derde lid op uitnodiging van de commissie aanwezig zijn bij de vergaderingen of als adviseur deelnemen aan de beraadslagingen.
Deze regeling sluit aan op de gegroeide praktijk, waarbij de commissies afhankelijk van de behoefte, specifieke adviseurs inschakelen (bijvoorbeeld een specialist op het gebied van historische interieurs of een specialist op het gebied van duurzaam bouwen).

**Artikel 11. Verwerking van het advies**
*Eerste lid*
Dit lid ziet toe op het vragen van een second opinion aan een gemeentelijke adviescommissie van een andere gemeente buiten het adviesgebied van het Gelders Genootschap in geval het college zich niet kan verenigen met het advies van de commissie. Om oneindig ‘shoppen’ te voorkomen is dit slechts één keer per activiteit toegestaan.
Een advies van de commissie dat voldoet aan de wettelijke eisen van zorgvuldigheid en motivering als bedoeld in artikel 17.9, derde lid, van de wet, behoeft in beginsel geen nadere motivering. Een nadere motivering is wel vereist in geval een aanvrager of een derde-belanghebbende een contra-advies heeft overgelegd, dan wel gemotiveerd aanvoert dat het advies in strijd is met de geldende beoordelingscriteria (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 6 mei 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BI2952).]
*Tweede lid*
Dit lid is opgenomen met het oog op een goede vervulling van de adviestaak. Daarvoor is nodig dat de commissie voortdurend inzicht heeft in hoe het college omgaat met de uitgebrachte adviezen.

**Artikel 12. Reglement van orde**
*Eerste lid*
De commissie stelt een reglement van orde vast.
*Tweede lid*
Dit lid geeft aan welke onderwerpen in ieder geval in het reglement van orde worden opgenomen.
*Derde lid*
Dit lid regelt de bekendmaking van het reglement van orde. Dat kan als bijlage bij deze verordening, of als aparte bekendmaking met een goede verwijzing naar deze verordening. Juridisch gezien behoeft het reglement van orde niet in de verordening zelf te worden opgenomen.

**Artikel 13. Relatie met andere adviseurs**
Dit artikel regelt een goede afstemming tussen de werkzaamheden van andere adviseur(s) op het gebied van de omgevingskwaliteit en de commissie.

**Artikel 14. Vergoeding**

Dit artikel regelt de vergoeding die de leden en de adviseurs, als bedoeld in artikel 10, tweede lid, ontvangen. Dit kan op basis van een gemeentelijke vergoedingsregeling zijn, of van een overeenkomst met een adviesorganisatie.

**Artikel 15. Jaarverslag**

Het jaarverslag als bedoeld in artikel 17.9, zesde lid, van de wet kan voor de raad aanleiding zijn voor bijstelling van het gemeentelijk beleid. De commissie kan naar aanleiding van de verrichte werkzaamheden beleidsaanbevelingen doen. Bijvoorbeeld over de in het omgevingsplan op te nemen beoordelingscriteria met betrekking tot de omgevingskwaliteit. Om die reden verschijnt het jaarverslag tijdig vóór de jaarlijkse beleids- en begrotingscyclus in de gemeente.

De specifieke bepalingen over het jaarverslag van het college zijn onder de wet vervallen. In verband met de politieke verantwoordelijkheid voor de omgevingskwaliteit heeft het college het voornemen om de bestaande praktijk van verantwoording en terugkoppeling voort te zetten en deze mee te nemen in de verplichte evaluatierapportage over de uitvoering van het omgevingsrecht aan de raad. In de gemeentelijke evaluatierapportage kan bijvoorbeeld aandacht worden besteed aan hoe is omgegaan met de adviezen van de commissie en aan het (tijdig) inwinnen en ontvangen van advies binnen de afdoeningstermijn. Daarnaast wordt de werking van deze verordening ten minste éénmaal in de vijf jaar samen met de commissie geëvalueerd.